

U U' ITZ'IB'A B'EN U PABLO XE' Q'U NIMAN TETZ U JESUUS TU FILIPOS

Yol ti' u u' tza'

Aatz u u' tza', a' tz'ib'an u Pablo. Atich tu tze' tu Roma aas itz'ib'ata'. A' chit si'chtexhyatz'pi, kamal tixo'l q'u ya'b' 59 — 61 m.t.J. Tu yolb'al griego itz'ib'ava. Tikuenta u Pablo tuch' u Silas ok u b'axa niman tetz u Jesusu tu u tenam Filipos. Aya' u xeen tze', a'ich imol initxa'a. Choktaj Q'u B'a'nla Chaj Kam B'anel (Hechos) 16.11-40. A' chit i'anta' tu u ka'paj ib'en u Pablo.

Nitalche' aas a' u u' tetz txuq'txunchil tza' tan, chi'b'eb'al iyolon u tz'ib'an tetz tuul k'uxh tu tza'l atilka.

Ye'k ma'j kam aas nim tuul niyolon u Pablo ti' tza', pek kalab' ko'xh kam niyolonka. Nitalé' aas ye'xhkantu' k'uxh tu tze' atilka tan, niveet taltu u yolb'al Tiohx tu q'u preexhu. Nitaq' nimal ik'u'l tere'n q'u paxsan tetz u yolb'al Tiohx majte. Nital majte aas ye'xhkam niqeon tu u kamchil. Tan k'uxh itz'lele utz, k'uxh ma't ikame', ta'xh b'anel saok iq'ii u Jesusu. Ech aatz u kamchil siatz utz, b'enchil ko'n xe' u Tiohx. Utz aatz u vatz iq'ii isaj, a' toke' atinchil k'atz u Jesusu ti' inimale'.

Nitalé' aas nitxuq'txun u Pablo ti' q'u niman tetz u Jesusu tu Filipos tzi' tan, tiira nichib'an tii tib'ilaj. Ni'xhichiloch tib'; nitxuq'txun tib'ilaj.

Nital vatzsaj aas sailax ok etz ti' u Jesusu. Tan k'uxh Tiohx nal tatine' utz, Tiohx b'enamen, ye'xhkam it'anb'a' tib'. Pek aal taq' b'ens tib' aanima. Loq' tiira inima vitxumb'al u Tiohx. Utz tiira maanxho itxumb'al, asta taq' tib' tu kamchil. Utz ti' vinimane', t'anb'a'l tu u Tiohx majte. Taq' tijle'm vi' q'u kam kajayil.

A' u jatxb'al tib' q'u yol tu u u' tza'.

- 1) 1.1-11 Nixe'tiyolone'. Nitaq' ichajlichil q'u niman tetz u Jesusu tu Filipos. Utz nitalé' aas ni'xhib'an tii ti' tan, tiira nimotxik'uch u yolb'al Tiohx tu vib'anone'.
- 2) 1.12—2.18 Nitalé' aas ta'xh ma'l ib'o'q'ol tu u vatz kuq'ii kusaj sakub'ane', aya' vich'ii u kutxumb'al ti' tootzajil u Jesusu.
- 3) 2.19—3.21 Nital ti' u taq'on u Pablo ti' u Tiohx tuch' q'ul imol.
- 4) 4.1-20 Nitalé' aas echen sauch chi'b'ichil tu u atinchil k'atz u Jesusu. Utz b'enamen sak'amab'el ti' kajay q'u kam.
- 5) 4.21-23 Ech vitzojpu q'u yol tu u u' tza'.

U U' ITZ'IB'A B'EN U PABLO XE' Q'U NIMAN TETZ U JESUUS TU FILIPOS

Ichajlichil q'u niman tetz u Jesusu
tu Filipos

1 1 Nunq'ilab'enex hermanos,
in u Pablo. A' unmol u
Timoteo, o' taq'onom u
Jesucristo. Nikuq'ila'ex jank'al
ex atilex tu u tenam Filipos, ex
niman tetz u Jesusu tuch' ex, ex
q'esala utz, tuch' ex diaakono.
2 Atin koj vib'a'nil u Tiohx
sek'atza. Aya' va'l nitaq' u
kuTat tu Amlika, tuch' u
kuB'aal Jesucristo. Utz atin koj
u paas tetaanima taq'o majte.

Viq'ilat sik'let Tiohx u Pablo
ti' q'u niman tetz u Jesusu

3 Chajpaj nivulsa'ex sunk'u'l,
nunk'ama u Tiohx seti'. **4** Utz
chajpaj nunq'ila sik'le u Tiohx
seti' sekajayil tuch' chit txuq'-
txunchil nunb'ane'. **5** Tan tiira
txayel qib' tixe'teb'al utz, ulyu-
ko'xho' tza' tuul ti' u b'a'nla
chusb'al nimamal qaq'o. **6** Ech-
ixe'at tek' vootzajle aas sa'koj-
telab'eka'ex u Tiohx ti'
vitxumb'al va'l ni'an seti'. Pek
aal maas siq'anb'ixsa'ex tu
vetatin sik'atza. Ech si'ane'
ulnalen u kuB'aal Jesucristo

tika'paj.^a **7** Ech ijikomal nun-
nache' aas ech nivitz'a seti' tzi'.
Tan tiira atilex tu vaanima.
K'uxh tu tze' atilk'in tan, ex
unmol ti' vib'a'nil u Tiohx. Ex
unmol nikutxakb'a' qib' ti'
ipaxsal itziiul u b'a'nla chusb'al.
Utz ex unmol ti' itzaq'b'el q'u'l
nikoontrain. **8** Nojchit u Tiohx
ootzajin tetz aas tiira tii'in seti'
kajay ex. Echa' tel taanima u
Jesucristo seti'.

9 Utz nunq'ila sik'le u Tiohx
seti'. Nunjaj te aas tiira eb'an
koj tii'ex setib'ilaj majte
chajpaj. Taq' koj tere'n
etootzajib'al tuch' etxumb'al
ech setootzaji kani'ch ik'ultu
tib' etxumb'al setib'ilaj
seb'ane'. **10** Ech setootzaji q'u
kam q'u'l tiira techal. Utz
jikom chit q'u kam seb'ane'.
Ech ye'xhkam ko'xh sa'alax
seti'. Utz b'a'n ex li'an vatz u
Cristo aas lu'ul tika'paj.
11 Kaana b'a'nla chaj kam
lek'ucha, echa' b'a'nla chaj
vatz tze'. Aya' q'u jikomla
eb'anon tu viq'aq'al etatin
k'atz u Jesucristo. Ech saoksal
iq'ii u Tiohx taq'o utz,
sat'anb'a'li.

^a **1.6** Choktaj u Salmos 138.8.

Vib'o'q'ol u atinchil k'atz u Jesusu

12 Hermanos, ootzajitaj aas iyak'il u b'a'nla chusb'al nitiq'o k'uxh nunpaal tu tza'l. 13 Aal tootzaj tek kajay q'u sol xe' u ijlenal tza', tuch' tere'n q'u aq'onom aas ti' ko'n ipaxsal itziil u Cristo k'uxh atilku'in tu preexhuil.^b 14 Utz ech ko'nkoxh-tu', pek sib'al q'u niman tetz u kuB'aal latza', aal nitiq'o iyak'il ti' ipaxsal paal u yolb'al Tiohx. Ye'k ixo'val, k'uxh atilin tu tze' ti'.

15 Atil aanima nipaxsa itziil u Cristo; loq' tetz isa' ti'. Echaib' isa' sunk'atza aas nitale'; sipaasa tib' sunvi' nitale'. Pek aatz unjote, jikom chit aya'l ik'u'l ni'ane'. 16 Aatz q'u'l echaib' nititz'a tzi', yit' jik koj aya'l ik'u'l ni'ane'. Pek a' isa' tak'b'ixsal tere'n q'u tza'l vi'. 17 Pek aatz unjote, tiira aya'l ik'u'l ni'ane'. Tan tootzajle aas a' unmol txaklelin ti' itzaq'b'el q'u'l nikoontrain u b'a'nla chusb'al. 18 Loq' a'tzii. Ta'xhtzii aas a' nipaxsal itziil vib'ii u Cristo, k'uxh vet sik'u'l si'an satale' utz, k'uxh tinujul si'ane'. Ech nun-txuq'txune'. Utz satxuq'txunin b'enamen.

19 Tan vootzajle aas saelin tu tze' tza' tu veq'ilat esik'let Tiohx vi' utz, tu vilocht'in u Tioxhla Espiiritu va'l nitaq' u kuB'aal Jesucristo. 20 Pek tiira a' unsa'

sa'xhilax vitxumb'al u Cristo sunk'atza, k'uxh lakamin oj la-itz'e'in. Ta'xhtzii ye'xhkam sunxo'va.

21-22 Pek oj atil vatz unq'ii saj, tx'anel tan, a' unmol u Cristo. Utz aal tere'n saaq'onin ti'. Pek kankojtu' majte untz'oj sakamin ti'. Aal techal tan, a' sunb'an kanaal u atinchil b'enamen k'atz u Cristo. Ech tiira ela b'a'n utz, ye' tek vootzaj ab'iste suntxay te.^c 23 Loq' ni'xhipensaarinsa'in ka'va'l q'u kam tzi'. Tan aal tiira nitek-vachva sakamin, ech sa'atinin xe' u Cristo. Tan a' va'l tiira techal. 24 Pek ib'o'q'ol setetz aas sa'tere'natin vatz unq'ii unsaj. 25 Utz k'ujlel unku'u'l aas sa'tere'nkaa'in texo'l ti' elochle', ti' etxuq'txunsal k'atz u Tiohx. Ech setiq'o eyak'il tu vik'uje' ek'u'l ti'. 26 Ech sa'xhetoksa iq'ii u Cristo Jesusu vi' aas la'pajoponin texo'l.

27 Pek ta'xh nunjaj sete aas ech chit eb'anon seb'ane' va'l nital u b'a'nla chusb'al tetz u Cristo. Ech k'uxh se'nvilex utz, k'uxh ye'xhka'tin texo'l, ta'xhtzii jikom etatine'. A' unsa' savab'i aas tiira txaklelex tu u b'a'nla chusb'al. Ma'l ko'n etxumb'al ti'. Ma'l ko'xh etaanima. Ma'l etxakb'a't etib' ti' u b'a'nla chusb'al va'l k'ujlel kuk'u'l ti'. 28 Utz ye' ko'xh etaq' tzii sixo'vixsa'ex q'u

^b 1.13 Choktaj Q'u B'a'nla Chaj Kam B'anel (Hechos) 28.30-31.

^c 1.21-22 Choktaj Q'u Niman Tetz U Jesusu Tu Galaacia 2.20.

aanima q'u'l nixe'k'ulanex ti' u b'a'nla chusb'al. Tan k'uxh ni'an ech tzi', a' u techlal atzi' aas sab'en tu choob'al paav. Pek aatz ex, chitpinajex tu vepaav tu venimat u b'a'nla chusb'al. Utz u Tiohx va'l niaq'on. **29** Utz aatz ex, ex tek niman tetz u Cristo. Ma'l b'a'nil a' vetek'ula tzi'. Utz ech ko'n-koxhtu', pek b'a'nil majte aas sa'nalpaalex tu tza'l ti'. Ech oksataj yak'il. **30** A'tzii. K'uxh atilex tu u tza'l cheel, echa' va'l etil unpaal tuul atich'in texo'l. Utz echa' va'l netab'i atilin tuul cheel.

U tilax ok etz ti' va'l i'an u Jesusu

2 1-2 Hermanos, txuq'txun-satajin tu veb'anone'. Echa' tzi' untz'oj sek'uche' aas nojchit nitaq' nimal ek'u'l u Cristo ti' ib'anax q'u kam b'a'n. Echa' tzi' untz'oj sek'uche' aas niloch'ex ti' eb'antu tii setib'ilaj. Echa' tzi' untz'oj sek'uche' aas atil u Tioxhla Espiiritu sek'atza. Utz echa' tzi' untz'oj sek'uche' aas netxum ivatz emol. A' vek'uchta' aas ma'l ko'n etxumb'al seb'ane'. Tiira ela tii'ex setib'ilaj. Ma'l ko'n evatz utz, ela ma'l ko'n sek'aj ti'. **3** Paat ye'k seb'an kam aas tokeb'al ko'n eq'ii. Yit' a' koj sechok etechat etib' tuch' emol. Pek aal a' chit setitz'a vemol. A' va'l paalchu sevatz seb'ane'. Yit' tuch' koj

t'e'sil seb'an q'u kam. **4** A' chit sechoke' ab'iste u b'a'nil tetz q'u aanima. Yit' ex ko'nkoxh setitz'a etib'.

5 Pek b'antaj ech etxumb'al va'l ik'uch u Cristo Jesusu.

6 Tan k'uxh Tiohx tatine', ye't tachva aas ta'n sakaas Tiohx.

Ye't ib'an ya'l ikaa k'atz u Tiohx.

7-8

Pek ich'oob'ixsa tib'.

Taq'ka u tx'anella atinchil tu Amlika.

Utz vetib'ensa tib's vinaj.

Vettaq' b'ens tib' niman Tiohx.

Utz aal taq' paj tib' tu u kamchil vatz kurus ti' viminal u Tiohx.^d

9 Ech oksal iq'ii tu u Tiohx ti' va'l i'ana tzi'.

Tiira nim u tijle'm taq'a.

Techal talchu vib'ii vatz tere'n q'u b'ii.

10 Ech tib'ii u Jesusu, kajay sapeche' vatz u Tiohx.

Saq'ilal sik'lel tu q'u'l tu

Amlika,

q'u'l tu u vatz amlika tx'ava'

tza' utz,

tuch' q'u'l atil jaq' tx'ava'

majte.

11 Ech kajay sa'alon aas ta'xh u Jesucristo B'aala tatine'.

Ech so'ok iq'ii u Tiohx u

kuTat.^e

^d 2.7-8 Choktaj U Tio 26.39; Q'u Hebreo 2.9; 12.2.

^e 2.11 Choktaj u Isaias 45.23.

**Vik'uchax u b'a'nil
echa' txijtxub'al tu uken**

12 Ech aatz cheel un-hermanos, nimataj va'll nivale'tza'. Nimataj u yolb'al Tiohx echa' nicheb'ane' aas atich'in texo'l. Utz aal tere'n senima, k'uxh ye'k in texo'l. A' chit setitz'a vetatin k'atz u kuB'aal Jesusu. Nimataj utz, xo'vataj.

13 Tan u Tiohx va'l nioksan sek'u'l kam q'u kam b'a'n netachva ib'anaxe'. Utz a' saalon sete kam seb'an majte. Tan a' vi-b'a'nla txumb'al u Tiohx seti'.

14 Ech jik chit seb'an q'u kam, yit' yoloib' koj seb'ane'. Yit' yaayoloib' koj seb'ane'.

15 Ech ex jikomla chaj ik'aol ime'al Tiohx si'ane'. Nojchit ye'xhab'il ko'xh kam satal seti'. Sek'uch u b'a'nil xo'l q'u onkonla chaj aanima elnaj tu b'ey tu u tiempo tza'. K'uchtaj q'u b'a'nil xo'l q'u onkonla chaj aanima tu u vatz amlika tx'ava'tza'. Echa' ex txijtxub'al paq'lele seb'ane'. **16** A' chit tii noj enima u yolb'al Tiohx va'l niaq'on u tiichajil k'atz Tiohx. Tan oj ech seb'ane', sa'xhtxuq'-txunin aas lu'ul u Cristo tika'paj. Tan atil iq'aq'al u

vaq'on sek'atza. Utz ye'k ko'nkoxh tokeb'al u vela' vok ti' unpaal texo'l. **17** Utz a'tzii, k'uxh lakamin ti' elochax ti' vik'uje' ek'u'l ti' u Tiohx. Ye'xh-kantu' k'uxh lunb'an tetzan u ta'l uuva va'l niqool b'en xo'l u tx'olo'm vi' u nachb'al u Tiohx. Tan nuntxuq'txun ti' va'l ni'an u Tiohx texo'l.^f **18** Utz chi'b'oj-ex, txuq'txunojex sunk'atza majte.

**Vichajax b'en u Epafrodito
tuch' u Timoteo tu Filipos**

19 Ta'xh ma'l u kuB'aal Jesusu, sa'texhunchaj opon u Timoteo tzexe'. Se'ntilex. Utz ech satxuq'txunin aas latalu'l etziilul ve.^g **20** A' sunchaj opon tan, ela untxumb'al tuch'. Ab'il koj va't sab'anon aas nojchit saela'ok ti' veb'a'nil echa' u Timoteo tzi'.

21 Tan aatz unjote, ta'xh ni-motxititz'a je' tib' ti' tok iq'ii. Ti' koj u Cristo Jesusu ni'anva.

22 Pek ech koj u Timoteo, etootzaj nal u b'a'nla itxumb'al. Etootzajle aas antu nilochonin ti' ipaxsal itziilul u b'a'nla chusb'al ti' u chitpichil tu paav. A' unmol. Ech ilochon sunk'atza ma'j unk'aol. **23** Ech a' va'l sunchaj opon tzexe', ta'xh savile' kam

^f **2.17** Aatz u yol nitxay k'asu'l u Pablo tza', a' nik'am ti' va'l nichib'anax xo'l q'u Israeel ti' q'u toksat tx'olo'm. Tan b'enchimal nich'i'an q'u oksan tx'olo'm vatz Tiohx aas nichiqoo b'en ta'l uuva xo'l u tx'olo'm va'l nichik'acho'k vi' u nachb'al Tiohx. Choktaj u Números 28.7; u Leviitico 23.13. Aatz nital u Pablo aas k'uxh si'an tetzan u ta'l uuva, niqool b'en xo'l u tx'olo'm. Kamal a' nital vikajal va'l sael tu kamchil ti' u b'a'nla chusb'al.
^g **2.19** Choktaj Q'u B'a'nla Chaj Kam B'anel (Hechos) 16.1-3.

saya'k'in tza'. **24** Utz k'ujlel unku'u'l ti' u kuB'aal majte aas tojnal oponojin tzexe'.

25 Pek aatz cheel, ministeer nunchaj opon u Epafrodito tzexe', u kuhermano utz, vunmol ti' u aq'on nunb'an tza', va'l aya'l ik'u'l nimolo'in ti' untxakb'a't vib' vatz q'u tza'l. Echa' unmol tu ch'a'o. Aya' u niman tetz u Jesusu echaju'l tzunxe' utz, va'l nilochonin ti' q'u kam nunsavs. **26** Sunchaj opon tan, vatz ik'u'l se'ntilex sekajayil. Aatz ok iyaab'il tza' utz, tab'i aas ilin etaanima ti'. Itxumex taq'o. **27** Tan nojchit ok iyaab'il. Utz b'iit ko'xh kul kami. Pek qe'l aas txuml iatz tu u Tiohx. Utz ta'n ko'n koj txuml iatz tu u Tiohx, pek ant in, itxum unvatz majte. Tan kam koj, aal maas ko'xh satxumunin taq'o koj atzi'. Utz aal txumu'mnal atilk'in tu tze'. **28** Echixe'at nivooje'la ichajl opon tzexe'. Tan a' unsa' satxuq'txunex setil iatz texo'l. Utz ech ye'k satxumunin. **29-30** K'ultaj tuch' txuq'txunchil unchee' tan, kumol ti' u kuB'aal. Utz tii'ex ti' tan, nojchit kul kam ti' inimal u Cristo. Tu tza'l vetpaalka utz, kul kam ti' ilocht'in ti' q'u kam nunsavs, aas ul i'an evatzil ti' unlochle'. Ech tii'ex ti'. Utz tii'ex ti' q'u

niman tetz u Jesusu majte q'u'l ech tzi'.

Vinimat vinujul u Pablo aya' u Jesusu

3 **1** Unchee' aatz cheel hermanos, txuq'txunoxej ti' u kuB'aal. Tan ye'xhkam nunkoole' k'uxh jatpajul ko'n suntz'ib'a talax q'u kam tza'. Ta'xhtzii aas siloch'ex. **2** B'antaj kuenta etib' ti' q'u onkonla aanima eesanal tu b'ey. Aya' q'u vetz'ol chi'l, q'u ye'xtxojla chaj chusul. Tan jolol echa' tx'i' aas ye'k inooeb'al.^h

3 Pek aatz o', o' va'l iq'omal vitxumb'al u Tiohx qaq'o tu u qaanima, yit' tu kuchi'l koj. A' u nojla kostuumbre vatz u Tiohx ab'iste o' nojchit tuch' qaanima niqaq'onin ti' u Tiohx. Utz kaana kutxuq'txun ti' u qatin k'atz u Cristo Jesusu. Yit' nitere'nkoj-ik'uje' kuk'u'l ti' q'u kam q'u'l tetz ko'n chi'l.ⁱ **4** K'uxh aal b'anel vetz vitzok'ax el b'iil chi'l. Pek aatz q'u'l nialon aas ministeer sak'uje' kuk'u'l ti' u kostuumbre ti' itzok'ax el b'iil chi'l, aal paalchu'in sii' koj atzi', aas nikojvoksa unq'ii ti'. **5** Tan tzok'ax el b'iil unchi'l aas vaaxajilich q'ii vitz'pe'. In Israeel b'a'nil. In ma'l tu q'ul itu'xh ixalam u Benjamiin. Tiira a'

^h **3.2** Aatz q'u puera aanima q'u'l yit' Israeel koj, jolol echa' tx'i' vatz q'u Israeel tan, ye' tootzaj Tiohx. Utz "tx'i'" chu ti'. Pek aatz u Pablo, nib'anb'e je' u yol "tx'i'" ti' q'u Israeel tan, ti' vitxumb'al q'u Israeel ni'enka.

ⁱ **3.3** Choktaj Q'u Niman Tetz U Jesusu Tu Roma 2.28-29; Q'u Niman Tetz U Jesusu Tu Galaacia 6.15.

iq'omich vaq'o u o'tla txumb'al Hebreo. Utz inich fariseo tu u vuq'ayb'al ti' inimal u o'tla mantaar. **6** Inich ojchan tetz q'u niman tetz u Jesusu. Tan tiira a' tz'ejxinajichk'in ti' inimal q'u kostuumbre nital u o'tla mantaar. Utz tiira ye't yolp'in ti' inimale'.^j

7 Pek k'uxh tiira techalich itxa'k q'u kam sunvatz tzi', vetun-tz'ejluka. Tan a' tek sib' itxa'k sunvatz vunk'ontu vaanima ti' u Cristo. **8** Kam tere'n koj itxa'k q'u kam ti' u kostuumbre sunvatz cheel tzi', tz'ejxi sunvatz. Tan paalchu u techalla b'a'n'il sii' aya' vunchab'at u tootzajil u Cristo Jesusu vunB'aal. Ti' ko'n untz'ej-tu vaanima ti' u Jesusu, vetun-tz'ejle'l kajay q'u vetz. Ech teku'en a' ch'is sunvatz. Tan a' unsa' sunb'an kanaal u tootzajil maas u Cristo. **9** Ech a' va'l ta'xh nunk'aj ti', aya' u vatin k'atza. Ye'k va'toj kam unsa'. Yit' a' koj k'ujlelku unk'u'l ti' viq'aq'al unnimat u o'tla mantaar aas chitp'in tu paav. Pek a' sab'ensan-in jikom vatz u Tiohx vik'uje' unk'u'l ti' inimal u Cristo. **10** Tan a' unsa' tootzajil maas u kuB'aal Jesusu. A' unsa' sak'uje' unk'u'l ti' u mam iyak'il va'l q'aav itz'pixin tika'paj. Utz a' unsa' aas sapaalin tu q'u kam paalku majte. K'uxh ech unkame' vikame'. **11** Tan a' unsa' sunk'ul u q'aav-itz'pichil tika'paj majte.

Vib'anax ya'l tiq'ol vitxumb'al u Jesusu b'enamen

12 Ye'xhkam nivale' aas tiira in tek jikomla aanima vatz Tiohx; tz'ajeltek'in siatz. Ye'xhkam nivale' aas nojchit elyop'in tu q'u kam tzi'. Pek nunb'an ya'l vib' ti' aas sa'nal-ophonin tu u jikomil vatz u Cristo Jesusu. Tan vootzajle a' va'l isa' vi'. Utz sitzojpixsa sunk'atza. **13** Ech ye'saj untx'aktu va'l nivale' tza' hermanos. Pek loq' tiira k'ajel vib' ti', nivoksa yak'il ti' untzojpit taab'a'b'en. Utz paat nivaq'ka q'u kam ech tzi' q'u'l paalnajka, q'u'l b'anelka vaq'o. **14** A' tii nivaq' yak'il. Ech nunb'ane' ma'l aanima nit'aspu ti' topon tu va'l k'ajel ti' taq'o. Utz toj nal untx'ak u mam oya va'l ala'tzi'imal ve tu u Tiohx. Tan a' sik'lenin ti' u techalla kam ti' viminal u Cristo.

15 Ech oj tz'ajeltek'ex vatz u Tiohx nenache', ex nachol tetz atzi'. Pek oj yit' ex koj nenache', u Tiohx toj alon sete kam seb'ane'. **16** Pek kam ech u qatin k'atz u Tiohx cheel, atojok'o' ti'. Ma'l ko'n u chusb'al qetz utz, ma'l ko'n u qitz'ab'al sakub'ane'.

17 Hermanos, iltaj ok etetz vi' ti' va'l nunb'an sevatz. Utz iltaj ok etetz ti' q'u aanima majte q'u'l nimamal taq'o kam q'u'l kuk'uch te.^k **18** Nival sete ech tzi' tan, atil unjolol aanima aas

^j 3.6 Choktaj Q'u B'a'nla Chaj Kam B'anel (Hechos) 8.3; 9.1-2.

^k 3.17 Choktaj u B'axa U' Tu Corinto 4.16; 11.1.

tiira paarten inimal u yolb'al Tiohx ni'ane'. Koontrain tetz vikam u Jesus vatz kurus tu q'u'l ni'ane'. B'antaj kuenta etib' ti', echa' va'l alel sete vaq'o. Utz nipajval sete cheel. Nojchit nivoq' ti' va'l nimotxi'ane' tzi'. **19** Loq' tilayol samotxya'ka. A' sik'ul u choob'al paav. Tan a' vatzil inimat u nojla Tiohx, a' itiohx u tuul. Utz a' nimotx-chi'b'ik ti' q'u ch'ixveb'alla chaj kam nimotxi'ane'. Ta'xh tz'ejxi-najku ti' q'u kam nituch tu u vatz tx'ava' tza'. **20** Pek ech koj o' tan, a' tek qetz u atinchil tu Amlika xe' Tiohx. Aye'n tek u qatib'al tzi'. Utz a' texh nikuch'ia tul u Chitol qetz, aya' u kuB'aal Jesucristo. **21** Tan a' va'l sajal-pixsan u kuchi'l va'l niko'n-ikame' tza'. Utz toj nal taq' va't kuchi'l tiira techal. Ech teku'en a' vichi'l u Jesus aas ye'kan kamchil ti'. Tan tu u mam iyak'il si'anva va'l nioksan kajay q'u kam jaq' imantaar.

U titz'al q'u b'a'nil b'enamen

4 **1** Ech ti' q'u kam tzi' un-hermanos, tii txaklojex ti' inimal u kuB'aal. Nival sete ech tzi' tan, tii'in seti'. Ex txuq'txun-san vetz. Tan sa'nalvil iq'aq'al xe' Tiohx u vaq'on seti'. Sa'nal-taq' echa' unkoroona. Ech ni'xh-vachva se'nvilex.¹ **2** Pek nival tu ka'va'l q'u niman tetz u Jesus, aya' u Evoodia tuch' u Siintique,

aas samotxi'an ma'l iatz ti' q'u kam nimotxi'ane'. Ti' u kuB'aal samotxi'anva. **3** Utz nunjaj b'a'nil see majte hermano, saloche'. Tan k'ujlel unk'u'l sai'. Utz axh unmol ti' u aq'on ni-kub'ane' tza'. B'an b'a'nil, loch ka'va'l q'u ixoj tzi'. Ech yit' ta'n koj so'ok ixo'l. Tan a' ka'va'l q'u ixoj lochonin ti' ipaxsal paal itziiul u b'a'nla chusb'al. A' chit a'ich imol u Clemente tuch' tere'n q'u niman tetz u Jesus q'u'l lochonin. Aya' q'u niman tetz u Jesus q'u'l tz'ib'amal tek ib'ii tu u u' tetz atinchil tu u b'enq'ii b'ensaj.

4 Txuq'txunojex k'atz u kuB'aal b'enamen. Utz nipaj-chitval sete, jtxuq'txunojex! **5** Ech kajay q'u aanima sailon veb'a'nil setib'ilaj. B'antaj echi tan, nitekinajab' u tuleb'al u kuB'aal Jesus. **6** Ye' ko'xh ela'-ok'ex ti' q'u kam. Pek oksataj tiq'ab' Tiohx. Q'ilataj sik'letaj. K'amab'etaj q'u kam te majte. Jajab'etaj ti' kam nejaje!. **7** Tan oj ech seb'ane', u Tiohx saoksan u paas tetaanima va'l tiira techal, paalchu vatz va'l netitz'a. Utz u Cristo Jesus salochonex ech ye'k saela'ok etaanima ti' titz'al q'u kam.

8 A' chit setitz'a ib'anax q'u kam inujul unhermanos, q'u kam tiira jikom, q'u kam q'u'l tiira b'a'n, q'u kam q'u'l yit' tzu'kin koj, q'u jikil, q'u kam q'u'l b'a'n

¹ **4.1** Aatz u koroona nital tza', a' nital ma'l u xajtze' koroona va'l nichtaq'ax tu q'u aanima q'u'l nichb'anon kanaal q'u saach ti' jutzi'm.

talchu vatz q'u aanima, q'u kam q'u'l tiira techal talche' utz, q'u kam q'u'l b'a'n saoksal iq'ii. A' setitz'a q'u kam tzi'. **9** Ech b'antaj q'u kam q'u'l unchus sete tzi', q'u b'a'nla chaj kam val sevi' utz, q'u kam unb'an sevatz. Ech u Tiohx salochonex ti', u aq'ol tetz u paas.

U taq'tu ta'ntiohx u Pablo ti' u oya ik'ula

10 Ni'xhuntuq'txun ti' u kuB'aal tan, ulyupajin sek'u'l.

Vootzajle aas nichitetitz'a'in, pek nojchit ye' nichiveet elocht'in.^m

11 Loq' k'uxh nival sete ech tzi', yit' ti' koj aas kam nunya'ta. Tan naq'b'inajtexhin te kam nipaalk'in. Niko'nuntxuq'txune'.

12 Vootzajle me'b'i'l. Utz vootzajlu tx'iib'al q'ii majte.

Vootzaj texhtu' untz'oj b'enchim mal nisoovrin vetz. Utz oj b'enchim nuntx'ak va'y. B'a'n ko'xhtu' kam sapaalk'in tan, naq'b'inajtexhin te. **13** Ech kajay ko'xh saelo'p'in tuul tan, a' niaq'on unyak'il u Cristo. **14** Pek k'uxh echi, tiira b'a'n va'l veteb'ana aas vetetitz'a'in. Tan nek'uche' aas ant ex ninachon u tza'l nipaalk'in tza'.

15 Utz etootzajle, jank'il ex, ex niman tetz u Jesusu tu Filipos aas ye'xhab'il tere'n niman tetz u Jesusu lochonin. Pek ex ko'n q'u'l lochonin aas xe't'in ti' ipaxsal

itziul u b'a'nla chusb'al a' chit el-k'asu'lin tikuenta Macedoonia.ⁿ

16 Tan aal elochpajb'enin aas atich'in tu Tesaloonica. Jatpajul ko'n unk'ul q'ul elochb'al ti' q'u kam nichunsavsavsa.^o **17** Loq' k'uxh nival ech tzi', yit' ti' koj aas a' nunchok lochb'al vetz, pek a' unsa' aas setil iq'aq'al tu u Tiohx q'u oya neb'ane'. **18** Tan sib'ax oya k'ulel vaq'o. Aal nitek-isoovrine' tuch' va'l vet'uldaq' u Epafrodito ve setaq'o. Tan aatz va'l vetetaq'u'l ve, ela tuch' ma'l tx'umq'ixsab'al. Ela tuch' ma'l nachb'al netoksa vatz Tiohx aas tiira b'a'n nib'enku te. **19** Ech vunTiohx sa'aq'on etetz kajay va'l sesavsavsa tib'ii u Cristo Jesusu. Tan ye'k iya'eb'al u tx'iib'al iq'ii atil tu Amlika k'atz u Cristo. **20** Ech qoksataj iq'ii u kuTiohx, u kuTat tu Amlika b'enq'ii b'ensaj ti' q'u kam tzi'. A'i.

Vikaasal q'u aa Filipos tu u Pablo

21 Unchee' hermanos, aq'taj vetz ichajlichil kajay q'u niman tetz u Cristo Jesusu tzexe'. Antu niaq'on opon echajlichil majte q'u niman tetz u Jesusu atil sunk'atza tza'. **22** Kajay q'u niman tetz u Jesusu latza', nitaq' opon echajlichil. Antu unjolol q'u aq'onom xe' u ijlenal Cesar.

23 Taq' koj vib'a'n timer u kuB'aal Jesucristo texo'l kajayil ex. A'i.

^m **4.10** Aatz u lochb'al nital u Pablo tza', a' nital ma'j kutxu nichtaq'ax te, puaj niyolonka.

ⁿ **4.15** Choktaj u Ka'b' U' Tu Corinto 11.9.

^o **4.16** Choktaj Q'u B'a'nla Chaj Kam B'anel (Hechos) 17.1-2.